

Лесюк В.С.

*аспірант кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин,
Полтавський державний аграрний університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-8>

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Нині діяльність аграрних підприємств, як і будь-яких інших суб'єктів господарювання, залежить від їхньої інвестиційної активності. Інвестиції не лише сприяють зростанню масштабів виробництва, але й покращенню якості продукції та економії ресурсів, що загалом позитивно впливає на економічну ефективність аграрних підприємств.

Варто погодитись з Білоткач О. В. та Павловою Г. Є., що найважливішим для ефективного функціонування аграрних підприємств є інвестиції [1, с. 29].

Інвестиції впливають на економічну ефективність аграрних підприємств шляхом: ефективного використання ресурсів завдяки впровадженню сучасних технологій вирощування рослин та догляду за тваринами, підвищення якості продукції за рахунок покращення контролю та супутнього обладнання, розвитку персоналу внаслідок підвищення кваліфікації працівників.

Зазвичай інвестиції орієнтовані на покращення ефективності використання ресурсів, що можливе завдяки впровадженню нових вартісних технологій, які можуть забезпечити вищий урожай при менших затратах, а також покращити здоров'я та продуктивність тварин.

Крім впровадження нових технологій, велику вагу має підвищення якості аграрної продукції, яке можливе завдяки інвестиціям у покращення управління за виробничим процесом. Впровадження сучасних систем контролю дозволяє забезпечити суттєво вищий рівень якості продукції, а також її відповідність міжнародним стандартам, що розширює можливості аграрних підприємств для експорту їхньої продукції на зовнішні ринки.

Не менш важливими є інвестиції на розвиток персоналу, адже вони дозволяють підвищити ефективність аграрних підприємств на різних рівнях виробництва одночасно. Підвищення кваліфікації працівників дає можливість не лише покращити навички та знання, необхідні для ефективної роботи з сучасним обладнанням та технологіями, але й сприяє мотивації працівників.

До основних джерел залучення інвестицій можна віднести: державне та приватне фінансування, банківські кредити, а також фонди, гранти та програми міжнародних організацій.

Державне фінансування зазвичай стосується тих сфер, які мають стратегічне значення для національної економіки. Воно реалізується або через пряме інвестування держави в певні проєкти, або через надання пільг, які направлені на загальне стимулювання розвитку певних галузей.

Водночас приватне фінансування надходить від індивідуальних інвесторів, інвестиційних компаній та приватних фондів. Воно є гнучким та направлене на проєкти з високим потенціалом. Приватні інвестори орієнтовані на проєкти, які можуть принести значні прибутки в майбутньому.

Банківські кредити є найбільш доступним способом залучення коштів. Вони дозволяють отримати вчасно необхідні фінансові ресурси під відсоток, з умовою їх повернення протягом визначеного терміну. Для залучення кредитних коштів аграрним підприємствам не потрібно звертатися до зовнішніх інвесторів, вони можуть їх отримати самостійно.

Фонди, гранти та програми міжнародних організацій відкривають перед аграрними підприємствами унікальні можливості для отримання фінансування без необхідності його повернення або за вигідними умовами. Це зазвичай проєкти спрямовані на підтримку деградуючих галузей, екологічні та соціальні ініціативи. Міжнародні організації, так і як Європейський союз, Світовий банк та Європейський банк реконструкції та розвитку, пропонують широкий спектр програм, які можуть надавати фінансову підтримку бізнесу. Участь у цих програмах відбувається в умовах великої конкуренції, тому вимагає детального планування проєкту для

інвестицій. Гранти є особливо привабливими для соціальних проєктів, оскільки вони не вимагають повернення коштів.

При виборі джерела залучення інвестицій потрібно керуватися його відповідності цілям аграрного підприємства та проєкту на який потрібні кошти. Наприклад, державне фінансування та гранти можуть бути ідеальними для соціальних проєктів, тоді як приватне фінансування і банківські кредити краще підходять для комерційних ініціатив з метою швидкого отримання прибутку.

Водночас, як стверджує Мацибора Т.В., для багатьох аграрних підприємств України основним джерелом фінансування є власні кошти [2, с. 67]. В доповнення, за словами Харченко Г.А. та Миргородської Д.О., надходження іноземних інвестицій в аграрний сектор України обмежене, адже інвестори не хочуть піддавати ризику свої кошти [3, с. 664].

Тому сьогодні до найбільш реалістичних джерел залучення інвестицій для аграрних підприємств України можна віднести: субсидії та дотації від держави, а також допомогу від міжнародних організацій. Для залучення коштів від приватних іноземних інвесторів необхідно покращити інвестиційний клімат в Україні, який залежить від стану війни, політичної ситуації та рівня корупції.

Способами розв'язання проблеми залучення інвестицій від приватних іноземних інвесторів є надання гарантій від держави та створення спільних підприємств. Держава може надавати гарантії для інвесторів у вигляді компенсації або страхування, а створення спільних підприємств мінімізує можливі економічні збитки для інвесторів.

Отже, завдяки інвестиціям можна підвищити економічну ефективність аграрних підприємств, а саме їхнє використання земельних, технічних та трудових ресурсів. Інвестиції можуть бути реалізовані у вигляді впровадження нових технологій господарювання, закупівлі сучасної техніки, а також підвищення кваліфікації персоналу. Водночас сьогодні Україна перебуває в несприятливих умовах для інвестиційного розвитку, що відбивається на поточному стані аграрних підприємств, які не

можуть у достатній мірі залучати кошти від приватних іноземних інвесторів.

Література:

1. Білоткач О.В., Павлова Г.Є. Теоретико-методичні основи інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 15 (1). С. 29–32.

2. Мацибора Т.В. Інвестиційне забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 66–72.

3. Харченко Г.А., Миргородська Д.О. Інвестиційна діяльність сучасних сільськогосподарських підприємств: стан, проблеми та напрями поліпшення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 17. С. 663–667.